

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ

У рамках проєкту
Національного фармацевтичного університету
«ФАРМАЦЕВТИЧНІ НАУКОВІ ШКОЛИ СЛОБОЖАНЩИНИ»
до 15-річчя наукової школи професора *Алли КОТВИЦЬКОЇ*

«СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

МАТЕРІАЛИ
Х МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

28 травня 2025 року

Харків
НФаУ
2025

Редакційна колегія: проф. А. А. Котвіцька (голова), проф. І. М. Владимірова, доц. А. В. Волкова, проф. Панфілова Г.Л., доц. Ю. В. Корж, доц. І. О. Сурікова, доц. А. А. Ноздріна, доц. Т. В. Дядюн

*Посвідчення Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації
№ 842 від 26 грудня 2024 року*

Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи :
С 69 матер. Х Міжнар. наук.-практ. конференції (28 тр. 2025 р., м. Харків) / ред. кол.: А. А. Котвіцька та ін. – Х.: НФаУ, 2025. – 785 с.

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи», в яких розглянуті питання щодо сучасного стану впровадження концепції соціальної фармації як складової ефективної сфери охорони здоров'я; особливостей нормативно-правового регулювання фармацевтичного забезпечення населення та тенденцій управління фармацевтичним сектором сфери охорони здоров'я; перспектив та розвитку соціально-ефективних механізмів забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню; раціональної фармакотерапії як головного елементу ефективного та безпечного фармацевтичного забезпечення населення; сучасного стану діджиталізації та інформаційного забезпечення сфери охорони здоров'я; соціальних тенденцій менеджменту та маркетингу у фармації та соціальної відповідальності бізнесу в фармації; фармакоеконімічного аналізу схем лікування соціально-небезпечних захворювань; організації фармацевтичної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій; соціально-психологічних та морально-етичних аспектів фармацевтичної діяльності в сучасних умовах; історичних аспектів медицини та фармації; викладання організаційно-економічних дисциплін у закладах вищої медичної та фармацевтичної освіти в умовах воєнного стану.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

Редколегія не завжди поділяє погляди авторів.

Враховуючи досвід Республіки Польща Україні доцільно продовжувати розширення переліку лікарських засобів, які підлягають реімбурсації за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, зокрема щодо деяких фармакотерапевтичних груп, що є критично важливими для лікування хронічних захворювань (наприклад, дерматологічні засоби або препарати для лікування опорно-рухового апарату), які все ще представлені недостатньо або повністю відсутні в українському реєстрі.

АНАЛІЗ ДЕРЖАВНИХ ІНІЦІАТИВ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Лихач М.М., Сахнацька Н. М.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна
maria.lyhach@gmail.com

Обґрунтування векторів державної політики щодо забезпечення доступності фармацевтичної допомоги для населення України в умовах воєнного стану є важливим та актуальним напрямом дослідження. Воєнний конфлікт створив численні бар'єри для забезпечення населення лікарськими засобами, зокрема через порушення логістичних ланцюгів постачання, обмеження функціонування аптечних закладів та дефіцит ліків у регіонах, що постраждали від бойових дій. В умовах економічної нестабільності та соціальної кризи держава зобов'язана забезпечити доступність фармацевтичної допомоги для всіх громадян, особливо тих, хто перебуває у найбільш вразливих умовах. Запровадження ефективних механізмів державного регулювання, розробка соціальних програм та залучення міжнародної гуманітарної допомоги є необхідними кроками для забезпечення належного рівня фармацевтичної допомоги.

Метою дослідження є аналіз державних ініціатив та соціальних проєктів, спрямованих на забезпечення доступності лікарських засобів для населення України в умовах воєнного стану.

Дослідження базувалося на аналізі нормативно-правових актів України, офіційних сайтів державних структур, а також наукових публікацій, що висвітлюють питання доступності лікарських засобів в умовах воєнного стану. У дослідженні використано аналітичний метод, контент-аналіз та метод узагальнення.

Держава впроваджує низку ініціатив для забезпечення доступності лікарських засобів у воєнний час. Постановою Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2023 року №809, яка внесла зміни до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з роздрібною торгівлі лікарськими засобами запроваджено мобільні аптечні пункти, у яких можуть відпускатись рецептурні та безрецептурні лікарські засоби, окрім наркотичних, психотропних та прекурсорів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 542 від 7 травня 2022 року спрощено доступ до рецептурних ліків – дозволено відпуск рецептурних препаратів без рецепта (окрім тих препаратів, які потребують особливої категорії відпуску). Це рішення спрямоване на забезпечення безперервного лікування населення, особливо на тимчасово окупованих територіях, де доступ до медичної допомоги обмежений. Також спрощено процедуру реєстрації лікарських засобів для прискорення їх постачання на ринок, особливо для лікарських засобів, що надходять у межах гуманітарної допомоги або є критично необхідними.

22 серпня 2024 року набула чинності постанова Кабінету Міністрів України № 952, яка впроваджує експериментальний проєкт надання державної грошової допомоги покупцям товарів і послуг українського виробництва через Всеукраїнську економічну платформу «Зроблено в Україні». Серед ключових напрямків проєкту – національний кешбек на ліки, що передбачає часткове відшкодування коштів за придбання лікарських засобів вітчизняного виробництва.

Отже, державні ініціативи та соціальні проєкти, спрямовані на забезпечення доступності фармацевтичної допомоги в умовах воєнного стану, є важливим інструментом підтримки системи охорони здоров'я. Впровадження мобільних аптечних пунктів, спрощення відпуску рецептурних ліків та прискорення реєстрації ліків сприяють покращенню доступу населення до необхідних

препаратів. Запровадження національного кешбеку на ліки підтримує вітчизняного виробника та підвищує доступність ліків. Проте існує потреба у подальшому вдосконаленні механізмів державного регулювання та соціальних програм для забезпечення стабільної та ефективної фармацевтичної допомоги.

АНАЛІЗ РОЗПОДІЛУ ЛІКАРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ ЩОДО ПИТАННЯ ВИПИСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ РЕЦЕПТІВ ПАЦІЄНТАМ З ПСИХІЧНИМИ РОЗЛАДАМИ

Ляденко А.В.

Національна служба здоров'я України, м. Київ, Україна
av2356@ukr.net

Виписування електронних рецептів за міжнародною непатентованою назвою (далі МНН) є обов'язковою вимогою для лікарських засобів (далі ЛЗ) які включені до програми державних гарантій медичного обслуговування населення (далі Програма медичних гарантій), зокрема реімбурсації та можуть бути відпущені пацієнтам безоплатно чи з частковою доплатою. Перелік лікарських спеціальностей, за якими лікарі мають право виписувати рецепти пацієнтам за програмою реімбурсації, зазначено в Наказі МОЗ №360 та чітко визначає призначення МНН лікарями-спеціалістами за групами станів (нозологій).

Метою роботи є аналіз виписаних електронних рецептів лікарями-спеціалістами за МНН, як за програмою реімбурсації так і за кошти пацієнта, та визначення переліку спеціальностей лікарів, які потенційно призначають ліки пацієнтам з психічними розладами (далі ПР).

Матеріали та методи: в роботі були використані дані Національної служби здоров'я України щодо виписування електронних рецептів пацієнтам з ПР за період з 2021 року по 2024 рік включно. Методи – аналітичний, систематизації та узагальнення.

Результати. Забезпечення пацієнтів ЛЗ в межах програми медичних гарантій, держава гарантує за певними групами станів (нозологій) за чітко